

Презентація
з дисципліни «політологія»
на тему: «Політичні партії та рухи. Парти́йна
система в Україні»

План

1. Поняття і типологія політичних партій та партійних систем.
2. Політичні партії України. Ділова гра – представлення програм політичних партій України.
3. Місце і роль громадських організацій та рухів у політичній системі суспільства.

ВСТУП.

Невід'ємною частиною політичної системи сучасного демократичного суспільства є політичні партії.

Політична партія - це організація, що об'єднує на добровільній основі найактивніших представників тих чи інших класів, соціальних верств та груп.

Основним призначенням партії є політична освіта мас та надання цілеспрямованого й організованого характеру діям цих мас для захисту власних інтересів. Як свідчить історична практика, політичні партії в усіх країнах створювалися як інструмент боротьби за владу та перенесення інтересів різних ідейно-політичних течій у реальну політику держави. Звідси випливає й головна мета їхньої діяльності – захист соціально-політичних інтересів певних груп населення. Саме заради реалізації цих інтересів і ведеться боротьба за завоювання й утримання влади.

В сучасній Україні ідеї політичного плюралізму і багатопартійна політична система дістала своє закріплення на конституційному рівні, який виражається в признанні права громадян на об'єднання в політичні партії і громадські організації, організації суспільного життя на принципах політичного, економічного і ідеологічного бага. Політичні партії в Україні намагаються сприяти формуванню і вираженню політичної свободи громадян, приймають участь у виборах. Крім Конституції статус політичних партій в Україні закріплено в Законі України "Про об'єднання громадян", а також у виборчому законодавстві.

Поняття і типологія політичних партій та партійних систем.

Термін "партія" (від лат. *partio* – ділю, розділяю) у перекладі з латини означає частину великої спільноти. Сучасним політичним партіям передували їх прообрази – протопартії. Існує думка, що партії виникли водночас із політикою, тобто в рабовласницькому суспільстві. З розвитком рабовласницьких відносин, поглибленням соціальної диференціації суспільства, в тому числі й самого панівного класу, для здійснення влади вже було недостатньо державних політичних структур.

Ознаки політичних партій:

- добровільність об'єднання;
- певна тривалість існування в часі;
- наявність організаційної структури;
- прагнення влади;
- пошук народної підтримки.

В VI ст. до н. е. в Греції діяли:

- партії великих землевласників – педієї;
- торгово-ремісничя поміркована партія – парамії;
- селянська партія – діакрії.

У Європі в другій половині XIX ст. виникли масові партії. Їх появі сприяли два основні чинники:

- ➔ розширення виборчих прав;
- ➔ розвиток робітничого руху.

Партії як соціальний феномен постійно еволюціонують. Нині урізноманітнилися причини і способи їх виникнення, багато в чому змінюються їхні форми і сутність, уявлення про їхню роль у суспільстві та й сама ця роль, методи діяльності та функції.

Причинами виникнення партій є необхідність захисту соціально-класових, національних, а нерідко й племінних, релігійних, регіональних інтересів, а також цілі, пов'язані з виборчою боротьбою. Різноманітними є способи виникнення партій.

Партії виростили з депутатських клубів і фракцій у парламенті, орієнтованих на інтереси різних кіл нової політичної та економічної еліти.

Свого часу М. Вебер в історії становлення партії вирізняв три етапи:

Аристократичне угруповання

політичний клуб

масова партія

Політичні партії утворюються:

— внаслідок об'єднання гуртків і груп однакового ідейно-політичного спрямування, які виникли та існували окремо в різних місцях країни;

— як своєрідне відродження партій, які існували раніше, що підвищує їхню легітимацію, створює певну наступність політичного розвитку;

— внаслідок розколу однієї партії на дві та більше чи об'єднання двох та більше партій в одну;

— внаслідок діяльності лідерів, які організували партії «під себе»

— у надрах масових рухів;

— на основі регіональних організацій партії, яка існувала раніше;

під впливом міжнародної партійної системи;

— з ініціативи профспілок.

Політичні партії України — політичні партії, які зареєстровані згідно з Законом України «Про політичні партії в Україні».

Україна має багатопартійну систему, і на 7 вересня 2015 року в Україні офіційно зареєстровані 288 політичних партій

За результатами виборів, до Верховної Ради VIII скликання за партійними списками проходять шість політичних партій: "Народний фронт" – 22,14%, Блок Петра Порошенка – 21,82%, "Об'єднання "Самопоміч" – 10,97%, "Опозиційний блок" – 9,43%, Радикальна партія Олега Ляшка – 7,44%, ВО "Батьківщина" – 5,68%. Решта партій не подолали 5% бар'єр для входження до парламенту.

На виборах до Верховної Ради у 2012 році брали участь 87 політичних партій, 9 з яких стали парламентськими. **Жирним шрифтом** виділено парламентські партії у Верховній Раді VII скликання. В останніх позачергових виборах 26 жовтня 2014 року було зареєстровано 29 політичних партій, хоча учасниками виборчого процесу було 52 політичні партії.

Політичні партії України:

**ПАРТІЯ
РЕГІОНІВ**

**П А Р Т І Я
У Д Д А Р
К Л И Ч К А**

**ПАРТІЯ
ЗЕЛЕНИХ
УКРАЇНИ**

ЗА ЧЕСНУ ДЕРЖАВУ І ЧИСТУ КРАЇНУ!

**соціалістична
партія**

За попередніми даними, у Верховній Раді будуть представлені 11 партій, кандидати від яких пройшли в загальнодержавному багатомандатному та одномандатних виборчих округах, а також 96 самовисуванців.

Історичний досвід показує, що партії можуть утворюватися на базі:

- ❑ а) політичного руху або громадського об'єднання певної групи людей, перетворюючись на організацію для досягнення своєї мети шляхом розгортання політичної діяльності;
- ❑ б) створення таємної групи змовників із метою змінити політичний режим;
- ❑ в) об'єднання навколо парламентської групи депутатів одного політичного напрямку, представників у місцевих органах влади, що їх підтримують.

Ніхто не може бути примушений до вступу в політичну партію або обмежений у праві добровільного виходу з політичної партії.

Обмеження щодо членства у політичних партіях встановлюються виключно Конституцією та законами України.

Політичні партії провадять свою діяльність відповідно до Конституції України, законів України та згідно із партійним статутом, прийнятим у визначеному законом порядку.

Політичні партії в Україні мають тільки всеукраїнський статус. Політичні партії рівні перед законом.

Органам державної влади, органам місцевого самоврядування, їх посадовим особам заборонено виокремлювати у своєму ставленні певні політичні партії чи надавати їм привілеї, а також сприяти політичним партіям у провадженні діяльності, якщо інше не передбачено законом.

Втручання з боку органів державної влади та органів місцевого самоврядування або їх посадових осіб у створення і внутрішню діяльність політичних партій та їх місцевих осередків забороняється, за винятком випадків, передбачених цим Законом.

Утворення і діяльність політичних партій забороняється, якщо їх програмні цілі або дії спрямовані:

- 1) на ліквідацію незалежності України;
- 2) зміну конституційного ладу насильницьким шляхом;
- 3) порушення суверенітету і територіальної цілісності України;
- 4) порушення безпеки держави;
- 5) незаконне захоплення державної влади;
- 6) пропаганду війни, насильства, розпалювання міжетнічної, расової чи релігійної ворожнечі;
- 7) посягання на права і свободи людини;
- 8) посягання на здоров'я населення.

Політичні партії не можуть мати воєнізованих формувань.

Діяльність політичної партії може заборонятися лише за рішенням суду. У першій інстанції справу про заборону політичної партії розглядає Верховний Суд України.

Членом політичної партії може бути тільки громадянин України, який відповідно до Конституції України має право голосу на виборах. Громадянин України може перебувати одночасно лише в одній політичній партії.

Членами політичних партій не можуть бути:

- 1) судді;
- 2) працівники прокуратури;
- 3) працівники органів внутрішніх справ;
- 4) співробітники Служби безпеки України;
- 5) військовослужбовці;
- 6) працівники органів державної податкової служби.

Політична партія повинна мати програму, в якій викладаються її цілі та завдання та шляхи їх досягнення, а також статут, який містить такі відомості:

- 1) назву політичної партії;
- 2) перелік її статутних органів, порядок їх утворення, їхні повноваження і термін цих повноважень;
- 3) порядок вступу до партії, зупинення та припинення членства у ній;
- 4) права та обов'язки членів, підстави зупинення чи припинення членства;
- 5) порядок створення, загальну структуру та повноваження обласних, міських, районних організацій політичної партії та її первинних осередків;
- 6) порядок внесення змін та доповнень до статуту і програми політичної партії;
- 7) порядок скликання та проведення партійних з'їздів, конференцій, зборів та інших представницьких органів політичної партії;
- 8) джерела матеріальних, у тому числі фінансових, надходжень та порядок здійснення витрат партії;
- 9) порядок ліквідації (саморозпуску), реорганізації політичної партії, використання її коштів та іншого майна, що залишилися після ліквідації (саморозпуску).

Висновк

Таким чином, можна зробити такі висновки, що аналіз програмних положень партій, організацій і рухів свідчить, що більшість із них ще не мають серйозної концепції, спрямованої на стабілізацію суспільства, вихід його з кризи, не кажучи вже про перспективи просування по шляху прогресу. Декларації одних – це перелік абстрактних загальнолюдських цінностей, інших – антикомуністичні маніфести, третіх – повторення ортодоксальних марксистсько-ленінських ідей, агітація за повернення до застійних часів, а то й до відновлення сталінізму, четвертих – це екстремістські, націоналістичні і шовіністичні заклики. Така розбіжність політичних поглядів не може хвилювати, особливо за умов поглиблення кризи в усіх сферах суспільства.

Важливим елементом розвитку політичних процесів в Україні має стати завершення правового оформлення багатопартійності. Прийнятий Верховною Радою Закон України "Про об'єднання громадян" є лише першим кроком на цьому шляху. Треба ще прийняти відповідні нормативні акти, які б чітко визначили характер державного фінансування політичних партій за результатами парламентських виборів, і вжити необхідних заходів для державної підтримки виборчих кампаній. Визначною подією у розвитку демократичних процесів в Україні стало прийняття нової Конституції, що сприятиме розвитку громадянського суспільства, формуванню професійного парламенту та ефективній реалізації принципу поділу влад. А щоб політичні процеси рухалися саме в такому напрямку, державні інститути повинні цілеспрямовано, активно впливати на розвиток багатопартійності, допомагати становленню партій та суспільно-політичних організацій України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Брегеда А.Ю. – Основи політології- К., КНЕУ 2000р.
2. Гавриленко А. – "Що об'єднує лівих і правих" – Вечірній Київ- 3 березня – 1999р.
3. Майборода С.О. – "Політичний простір України" – Вітчизна - №1-2 – 1998р.
4. Коментар до Конституції України – К., 1998р.
5. <http://www.rada.gov.ua/LIBRARY/bibliogr/party.htm>
6. Кремень В., Ткаченко В. – Україна: шлях до себе. Проблеми суспільної трансформації. – К., 1998. – с. 325-327.
7. Програмові засади Молодіжного Конгресу українських націоналістів //Визвольний шлях. – 1998. – Кн. 8. – с. 923-926.
8. Народний Рух України. Документи і матеріали. – К., 1993. – с. 10-16
9. Народно-демократична партія. Статут, керівні та контрольні органи. – К., 1998
10. Программа Коммунистической партии Украины. Устав Коммунистической партии Украины. – К., 1996.- с.33-36